

Jaarplan 2021

van de rekenkamercommissie Ridderkerk

De commissieleden:

De heer J.J. Démoed (voorzitter)

De heer W. de Lange

De heer P.J.M. van der Valk

December 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1. Missie	4
Hoofdstuk 2. Onderzoeksonderwerpen	5
2.1. DoeMee onderzoek Meldingen openbare ruimte	7
2.2. Onderzoek Jeugdhulp	8
2.3. Energietransitie	9
2.4. DoeMee onderzoek Wonen	10
Hoofdstuk 3. Wat gaat het kosten?	12
Hoofdstuk 4. Planning	13
4.1 Onderzoeken	13
4.2 Gemeenteraad en rekenkamercommissie	15

Inleiding

Jaarlijks informeert de rekenkamercommissie u over haar werkzaamheden en geplande onderzoeken in een jaarplan. Door verschillende omstandigheden was de keuze voor onderzoeken in 2020 beperkt tot het lopende onderzoek naar informatiebeveiliging en de start van het onderzoek naar de controlerende rol van de raad. Door de mogelijkheid om deel te nemen aan twee DoeMee onderzoeken is de rekenkamercommissie ook gestart met onderzoeken naar meldingen in de openbare ruimte (§ 2.1) en wonen (§ 2.4). Om aan te sluiten bij de actualiteit heeft de commissie tevens besloten te starten met een onderzoek naar de energietransitie (§ 2.3).

In dit jaarplan geeft de rekenkamercommissie aan wat de commissie wil bereiken (hoofdstuk 1), welke onderzoeken de commissie in 2021 wil gaan afronden of starten (hoofdstuk 2), welke kosten de commissie begroot voor de werkzaamheden in 2021 (hoofdstuk 3) en de planning voor het komend jaar (hoofdstuk 4).

Hoofdstuk 1. Missie

Het is de missie van de rekenkamercommissie om de gemeenteraad te ondersteunen in zijn controlerende taak. De rekenkamercommissie geeft hieraan invulling door:

- de uitkomsten van het beleid en de beleidsuitvoering te toetsen op rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid;
- de raad te voorzien van op onderzoek gebaseerde informatie over de beleidsuitkomsten en beleidsuitvoering;
- waar nodig en mogelijk aanbevelingen voor verbeteringen te doen;
- te streven naar bruikbare producten van hoge kwaliteit en betrouwbaarheid;
- haar werkzaamheden te verrichten in onafhankelijkheid en op objectieve, heldere en integere wijze.

Hoofdstuk 2. Onderzoeksonderwerpen

De rekenkamercommissie werkt met een groslijst waar onderwerpen op staan die door leden van de rekenkamercommissie zijn aangedragen en onderwerpen die door de fractievoorzitters zijn genoemd. Eén van die onderwerpen betreft de drie Decentralisaties. Decentralisatie van de zorg is in 2017-2018 onderzocht. Begin 2019 is het onderzoek “Participatiewet Ridderkerk” afgerond. Het volgende en laatste onderwerp in de onderzoeken naar de decentralisaties is jeugdhulp. Dit onderzoek wil de rekenkamercommissie starten aan het begin van 2021 (zie paragraaf 2.2).

De rekenkamercommissie hanteert de volgende criteria op basis waarvan zij de onderzoeksonderwerpen selecteert:

- Is het onderwerp een prioriteit binnen het gemeentelijke beleid?
- Is er sprake van een groot maatschappelijk belang?
- Is er sprake van een groot financieel belang?
- Is er sprake van risico's voor de rechtmatigheid, doelmatigheid, of doeltreffendheid?
- Is er sprake van een leereffect?
- Is het onderwerp niet onlangs onderzocht door anderen (het college uit hoofde van artikel 213a, de accountant, een onderzoeksbureau etc.)?
- Is de rekenkamercommissie in het bijzonder geschikt om onderzoek te doen naar het onderwerp op basis van haar bevoegdheden, kennis en/of vaardigheden?
- Is er voldoende variatie in de onderwerpen die de rekenkamercommissie in één jaar en over de jaren heen onderzoekt?

Op basis van bovengenoemde criteria en in afstemming met de bestuurlijke agenda van de gemeente maakt de rekenkamercommissie een keuze. Voorlopig heeft de commissie gekozen voor:

- 1) Energietransitie (paragraaf 2.3);
- 2) Bereikbaarheid/verkeercirculatie in combinatie met lucht en geluid (fijnstof), mogelijk gecombineerd met de omgevingswet.
- 3) Onderzoek doorwerking rekenkamerrapporten, met de focus op S & W, nu Facet.

De rekenkamercommissie was eerder voornemens te onderzoeken wat de waardering voor/van de gemeente is: de vraag naar (de kwaliteit van) het contact tussen gemeente(raad) en burgers/bedrijfsleven. De gelegenheid deed zich dit jaar voor om deel te nemen aan een DoeMee onderzoek naar de meldingen in de openbare ruimte. U leest hierover meer in paragraaf 2.1.

De gemeenteraadsleden worden bij de start van een onderzoek geïnformeerd door het toezenden van een onderzoeksplan. Actuele ontwikkelingen en nieuwe informatie kunnen ertoe leiden dat een onderzoek wordt gestart dat hier niet staat vermeld. Ook verzoeken van raad en college kunnen leiden tot wijzigingen van het onderzoeksprogramma.

2.1. DoeMee onderzoek Meldingen openbare ruimte

Met enige regelmaat faciliteert de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK) onderzoek ten behoeve van de leden. Deze worden 'DoeMee-onderzoeken' genoemd. Het betreft onderzoek naar onderwerpen waarvan aangenomen kan worden dat deze relevant zijn voor verschillende gemeenten (c.q. de rekenkamers of rekenkamercommissies van deze gemeenten). Door een basis voor onderzoek te ontwerpen en aan te bieden aan de rekenkamers, neemt de NVRK de leden werk uit handen. Deelnemende rekenkamers kunnen met gebruikmaking van de basisresultaten snel in hun eigen gemeente de diepte in. Een bijkomend voordeel van deze aanpak is dat verschillende gemeenten op dezelfde wijze informatie over hun prestaties wordt verkregen. Dat biedt de mogelijkheid om die prestaties tussen de gemeenten te vergelijken.

De NVRK heeft een raamwerk laten ontwerpen voor onderzoek naar het beleid van lagere overheden (gemeenten, waterschappen en provincies) ten aanzien van de afhandeling van 'meldingen openbare ruimte'. Tevens dient het onderzoek inzicht te verschaffen in de resultaten van dit beleid. Daarnaast dient aandacht te worden besteed aan de informatievoorziening aan de raad over deze resultaten.

Onderzoeksbureau PBLQ heeft dit onderzoek in de gemeente Ridderkerk uitgevoerd, met de centrale vraagstelling:

Op welke wijze geven lagere overheden beleidsmatig en organisatorisch vorm aan de afhandeling van Meldingen Openbare Ruimte, tot welke resultaten leidt dit beleid en op welke wijze wordt hierover gerapporteerd aan de raad?

Dit onderzoek zal naar verwachting aan het begin van het tweede kwartaal van 2021 aan de raad gepresenteerd worden.

2.2. Onderzoek Jeugdhulp

In 2015 decentraliseerde het Rijk de verantwoordelijkheid voor beleid en inkoop van alle jeugdhulp naar gemeenten. Eind 2017 is de transitie ingezet van productgerichte naar resultaatgerichte jeugdhulp. Het onderzoek moet de vraag beantwoorden of de gemeenteraad in de jaren van de onderzoeksperiode (2018 tot en met 2020) effectief uitvoering heeft gegeven aan de wettelijke taak om voldoende en passende jeugdhulp te bieden. In hoeverre is de resultaatgerichte aanpak met drie resultaatgebieden (ondersteuning, behandeling en begeleiding ouders) adequaat en op welke wijze wordt aan de gemeenteraad gerapporteerd over uitvoering van de beleidsdoelen?

De centrale vraag voor dit onderzoek is:

“Hoe heeft de gemeente Ridderkerk vorm gegeven aan de wettelijke taak om de best passende jeugdhulp te bieden en ondersteuning waar nodig, sinds de transitie van productgerichte naar resultaatgerichte jeugdhulp?”

Het onderzoek start in het eerste kwartaal 2021. De verwachting is dat de resultaten van het onderzoek in het vierde kwartaal 2021 aan de gemeenteraad kunnen worden gepresenteerd.

2.3. Energietransitie

Al vanaf 2018 wordt er gezamenlijk gewerkt aan een energiestrategie voor de regio Rotterdam Den Haag. De samenwerking heeft geleid tot uitgangspunten die worden gebruikt bij het werken aan de Regionale Energiestrategie (RES) en door de betrokken gemeenten en stakeholders ondersteund. De 23 gemeenten in energieregio Rotterdam Den Haag zijn ieder op hun eigen manier bezig met de energietransitie. Volgens de website van de gemeente Ridderkerk heeft het coronavirus ook betrekking op de werkzaamheden en het participatieproces met inwoners en andere belanghebbenden, maar komt er geen vertraging in de einddoelen.

Het onderzoek moet de vraag beantwoorden in hoeverre het ingezette beleid ook daadwerkelijk bijdraagt aan het behalen van de geformuleerde doelstellingen. Hoe staat Ridderkerk er voor bij de realisatie van de ambities in het energiebeleid? Hoe verhouden de ambities van Ridderkerk zich tot die van enkele omliggende en vergelijkbare gemeenten? Dragen de ingezette maatregelen daadwerkelijk bij aan het behalen van de doelstelling? Zijn er aandacht- en verbeterpunten met het oog op de RES 1.0?

Het onderzoek richt zich op het beleid met betrekking tot de energietransitie in de gemeente Ridderkerk in de periode 1 januari 2018 tot eind 2020, met een doorkijkje naar 2021. De centrale vraag voor dit onderzoek is:

“Op welke wijze wordt de taakstelling energietransitie vorm gegeven in Ridderkerk en wat is de effectiviteit van de gestelde beleidskaders bij de uitvoering daarvan?”

Het onderzoek wordt uitgevoerd door BMC, de startgesprekken met de rekenkamercommissie en de ambtelijke organisatie hebben in november en december plaatsgevonden. De verwachting is dat de resultaten van het onderzoek in het derde kwartaal 2021 aan de gemeenteraad kunnen worden gepresenteerd.

2.4. DoeMee onderzoek Wonen

Het woonbeleid van gemeenten is een onderwerp dat om verschillende redenen veel aandacht vraagt. De match tussen de demografische samenstelling van de gemeente en de woningvoorraad, de noodzakelijke verduurzaming en de regionale samenwerking zijn hier voorbeelden van. Gemeenten kunnen steeds moeilijker geschikte woningen realiseren voor al hun inwoners. Vertaald naar de lokale situatie, betekent dit voor de gemeente Ridderkerk dat er aandacht nodig is voor het creëren van kansen voor nieuwkomers en huisvesting voor sociale groepen.

Het rekenkameronderzoek zal tweeledig van aard zijn. Enerzijds heeft het een inventariserend karakter door in kaart te brengen in hoeverre de gemeente op streek is met het realiseren van de doelstelling “een geschikte woning voor iedereen”. Anderzijds is dit onderzoek gericht op het onderzoeken van de rol van de raad en hoe hij kan sturen in het (regionale) speelveld waarin de woningvoorraad invulling krijgt. Bij sturing gaat het zowel om het beïnvloeden van het woonbeleid en de specifieke instrumenten die de raad daarvoor tot zijn beschikking heeft, als om het verkrijgen van zicht op de (mate van) informatievoorziening over wonen aan de gemeenteraad.

De centrale vraag voor dit onderzoek is:

In hoeverre zijn de gemeentelijke doelen op het gebied van wonen door de gemeente gerealiseerd en welke mogelijkheden voor (bij)sturing heeft de gemeenteraad op dit terrein?

Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Necker van Naem als DoeMee onderzoek, er komt echter geen benchmark met andere gemeenten, omdat de onderzoeken niet gelijktijdig worden uitgevoerd. Door de focus op de rol van en informatievoorziening aan de raad lijkt het de rekenkamercommissie een geschikt onderzoek, naast het gemeentelijke traject voor de ontwikkeling van de woonvisie 2021. De startgesprekken met de rekenkamercommissie en de ambtelijke organisatie hebben in november en december plaatsgevonden, de verwachting is dat de resultaten van het onderzoek in het tweede kwartaal 2021 aan de gemeenteraad kunnen worden gepresenteerd.

Hoofdstuk 3. Wat gaat het kosten?

Voor 2021 heeft de gemeenteraad bij de vaststelling van de programmabegroting 2021 een budget van € 51.600 voor de rekenkamercommissie vastgesteld. Er is aan het eind van 2020 sprake van een financieel overschot van € 6.000 à € 7.000, dat wordt overgeheveld naar 2021. Het totale budget voor 2021 komt daarmee op ongeveer € 58.000.

De begroting 2021 van de rekenkamercommissie ziet er als volgt uit:

Vergoedingen aan externe leden (presentiegelden, reiskosten)	13.600
Uitbesteed werk (o.a. secretariaat)	10.500
Kosten (op te starten) onderzoeken	25.200
Overige uitgaven + onvoorzien	2.300
Oorspronkelijk begroot	51.600
Overheveling overschot 2020	6.400
Budget 2021	58.000

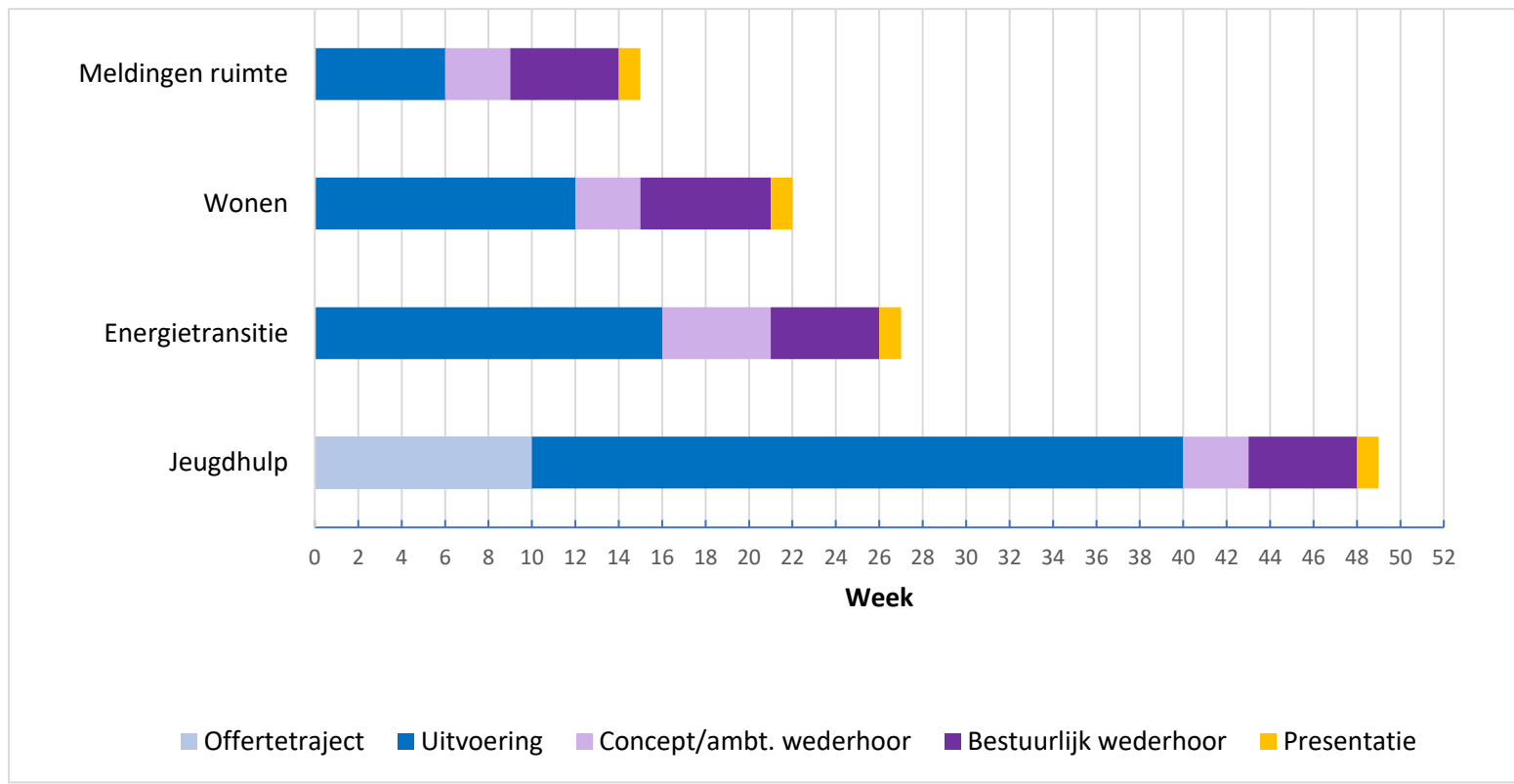
Hoofdstuk 4. Planning

Op de agenda van de rekenkamercommissie staan de uit te voeren onderzoeken en contacten met de gemeenteraad.

4.1 Onderzoeken

Het onderzoek Meldingen openbare ruimte zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2021 aan de raad gepresenteerd worden. De uitvoering van de onderzoeken Wonen en Energietransitie zal in januari starten. Naar verwachting worden de definitieve rapporten aan het eind van het tweede kwartaal van 2021 opgeleverd.

Op basis van het onderzoeksplan voor het onderzoek naar jeugdhulp zullen in februari-maart de offertes worden beoordeeld door de rekenkamercommissie en toegelicht door de onderzoekers. Na gunning zal in mei gestart worden met de uitvoering van het onderzoek. De rekenkamercommissie hanteert als voorlopige planning april – december 2021.

4.2 Gemeenteraad en rekenkamercommissie

Jaarlijks treedt de rekenkamercommissie in overleg met de fractievoorzitters. In het gesprek kunnen fractievoorzitters suggesties doen voor onderzoeksonderwerpen, die de rekenkamercommissie kan opnemen in de lijst waaruit een keuze gemaakt wordt voor de onderzoeken in het volgende jaar. In september vindt in de auditcommissie afstemming plaats met de gemeente Ridderkerk en de BAR-organisatie over voorgenomen onderzoeken. De rekenkamercommissie meldt daartoe uiterlijk 10 september aan de griffie welke onderwerpen in het volgende jaar onderzocht kunnen gaan worden. Mede door corona heeft het gesprek met de fractievoorzitters in 2020 niet plaatsgevonden. Voor 2021 wil de rekenkamercommissie het jaarlijkse gesprek graag vóór de zomervakantie plannen, fysiek of digitaal.